

СТІЙКІСТЬ І СТІЙКИЙ РОЗВИТОК МУЗЕІВ

Одне з перших визначень стійкого розвитку було дане Всесвітньою комісією з навколишнього середовища і розвитку ООН [1] як: «розвиток, який задовольняє потреби теперішнього часу, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби». Через кілька років стійкий розвиток розглядався як «вимога для нашого покоління щодо управління ресурсною базою, так щоб середня якість життя, якою ми забезпечуємо себе, потенційно могла використовуватися всіма майбутніми поколіннями». Відповідно до цієї точки зору, стійкість відповідає ситуації, коли якість залишається тією ж, чи збільшується. Якщо якість падає, то система може розглядатися як нестійка, слід зазначити, що якість включає в себе все, що впливає на життя людей. Таким чином, в останні роки спостерігається розширення поняття стійкості і стійкого розвитку, в тому числі для музеїв. З одного боку, стійкість це спосіб, за допомогою якого музеї можуть використовувати свої ресурси з максимальною ефективністю для того, щоб процвітати навіть з обмеженими ресурсами. З іншого боку, стійкість тісно пов'язана з місією музею сприяти розвитку суспільства.

Відповідно до визначення, даного ІКОМ [2], мета будь-якого музею працювати, щоб служити розвитку суспільства шляхом надбання, збереження, дослідження, комунікації і експонування «матеріальних і нематеріальних свідчень людей і їх середовища». Як він [3] підкреслює, що музеї повинні «вжити провідну роль у сприянні сталому соціальному та культурному розвитку». Культурна спадщина, що транслюється музеями є спосіб отримання знань і поліпшення розуміння культури і різних способів життя. Крім того, одна з основних функцій музею є збереження культурних ресурсів громади не тільки для нинішнього покоління, а й для майбутніх поколінь. Завдяки їх функції збереження, музеї сприяють забезпеченню стійкості культурних та природних середовищ [3].

Існує також поняття стійкості в музейній архітектурі – прагнення звести до мінімуму негативний вплив на навколишнє середовище будівель по ефективності і поміркованості у використанні матеріалів, енергії і простору. Стійка архітектура використовує підхід щодо енергетичного та екологічного збереження в вирішенні архітектурного середовища. До основних способів реалізації ідей стійкості в плануванні та проектуванні музеїв можна віднести наступні:

1. Стійке використання енергії. Ефективність використання енергії протягом всього життєвого циклу будівлі є найбільш важливим завданням стійкої архітектури.

2. Стійкість будівельних матеріалів. Стійка архітектура часто включає в себе використання перероблених або вживаних матеріалів. Скорочення використання нових матеріалів створює відповідне зменшення уречевленої енергії (енергії, яка використовується у виробництві матеріалів). Також використання місцевих будівельних матеріалів, скорочує витрати енергії на їх перевезення, та сприяє регіональному розвитку.

3. Розташування будівлі. Важливим аспектом стійкої музейної архітектури є розміщення, як правило, близькість до міського центру забезпечує найбільш оптимальне вирішення, зменшуючи споживання енергії, необхідної для комунікаційних (транспортних) зв'язків, що скорочує непотрібні викиди автомобілів.

4. Відкриті простори музеїв. Одним із підходів, що музеї приймають для підвищення стійкості, є використання їх відкритого простору, що забезпечує безліч переваг. До такого простору включають: шляхи, стежки, альтанки, місця для пікніків, фонтани, внутрішні двори. Природне навколишнє середовище може бути невід'ємною частиною музею (де земля є частиною музею). Включення відкритого простору забезпечує більш гнучке середовище.

Стійкість музейного розвитку є відносно новим явищем. В останнє десятиліття багатьма музеями розроблені програми та стратегії стійкого розвитку. Обговорення в наукових колах про стійкість почалося в 1990-ті роки і продовжуються до сьогодні.

Література

1. *Report of the World Commission on Environment and Development [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.un.org/documents/ga/res/42/ares42-187.htm> – The name of the screen.*

2. *[Key Concepts of Museology](http://icom.museum/professional-standards/key-concepts-of-museology/L/10/) [Electronic resource]. – Mode of access: <http://icom.museum/professional-standards/key-concepts-of-museology/L/10/>*

3. *Dong Yuqin. The Role of Natural History Museums in the Promotion of Sustainable Development [Electronic resource]. – Mode of access: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-0033.2008.00633.x/abstract>*